

Lakialoite 116

Marjaana Koskinen /sd ym.: Lakialoite laiksi toimeentulotuesta

Eduskunnalle

Lakialoite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle 217/1997 vp laiksi toimeentulotuesta ja laiksi eräiden sosiaalihuoltolain säännösten muuttamisesta.

Hallituksen esityksen 217/1997 vp tarkoituksena on yhdenmukaistaa toimeentulotukea koskeva lainsäädäntö. Toimeentulotuen perusteet siirrettäisiin sosiaalihuoltolaista, sosiaalihuoltoasetuksesta ja toimeentulotuen yleisistä perusteista annetusta valtioneuvoston päätöksestä toimeentulotuesta annettavaan lakiin. Toimeentulotuen tavoitteet ja tehtävät, oikeus saada sitä ja myöntämismenettely sekä tuen rakenne on tarkoitus pitää pääasiassa ennallaan.

Tässä lakialoitteessa ehdotetaan, että hallituksen esityksen mukaisesta asumismenojen sisällyttämisestä toimeentulotuen perusosaan luovutaan. Lakialoitteessa ehdotetaan myös, että alle kymmenvuotiaiden lasten perusosan alennuksesta sekä useampilapsisten perheiden lasten perusosien alennuksista luovutaan.

Lakialoitteessa esitetään lisäksi, että alennettun perusosan käytöstä luovutaan tilanteissa, joissa henkilö kieltäytyy työstä tai työvoimapolitiisesta toimenpiteestä. Alennettun toimentulotuen tilalle esitetään mahdollisuutta sopia sosiaaliviranomaisten kanssa osallistumisesta aktivoivaan toimintaan, työhön toimeentulotukea vastaan tai kuntoutukseen. Lisäksi toimeentulotuki-asiakkailta, joilla on ns. kahdeksan viikon työsäövelvoite, olisi mahdollisuus myös yhdistel-

mätukeen. Toimeentulotuen perusosan alentaminen ei ole perusteltua sosiaalityötä tilanteessa, jossa ihmisen on vaikea löytää sopivaa työtä. Toimeentulotukea saavan henkilön aktivointi ja syrjäytymiskierteen katkaiseminen on oikeasuuntainen sosiaalityön toimenpide tällaisessa tilanteessa.

Lakialoite on pääministeri Paavo Lipposen hallituksen ohjelman sosiaali- ja terveystaloudellista sekä työelämän kehittämistä koskevan osan linjan mukainen. Lakialoite varmistaa esitettyjen muutosten osalta myös sen, ettei kaikkein heikompia osien turva heikkene.

Hallituksen esitykseen 217/1997 vp liittyvä, erikseen säädettävä asumistuen perusteiden muutos vaatii toteutuakseen hallituksen esityksen 217/1997 vp toteutumisen. Koska asumistuen muutosesitys on puutteellinen, se tulee palauttaa uudelleen valmisteltavaksi. Jotta asumistuki ei järjestelmänä vuotaisi hyväksyttävien neliövuokrien tai huomioon otettavien henkilöluvun mukaisten neliömetrien osalta kovanrahan asunnoissa tai ylisuurissa, ylivarustetuissa vuokra-asunnoissa asumisen kohtuuhintaisen ja kohtuutasoisen vuokra-asumisen tukemisen sijasta, on normeja näiltä osin muutettava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki toimeentulotuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—6 §
(Kuten HE)

7 §

Huomioon otettavat menot

Toimeentulotukea myönnettäessä otetaan huomioon perusosalla katettavat menot (*perusosa*) ja tarpeellisen suuruisina huomioon otettavat menot (*lisäosa*).

Perusosalla katettaviin menoihin kuuluvat ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta, paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, televisioluovasta, puhelimen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot sekä vastaavat henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot.

Lisäosalla katetaan:

- 1) asumismenot ja muut asumisesta aiheutuvat menot;
- 2) muut kuin perusosaan sisältyvät välttämättömät terveydenhuoltomenot;
- 3) lasten päivähoitomenot; sekä
- 4) henkilön tahi perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat tarpeellisiksi harkitut menot.

8 §
(Kuten HE)

9 §

Perusosan suuruus

Perusosa kuukautta kohti on:

1) yksin asuvalla henkilöllä perusosan markkamäärä on kansaneläkelaiissa (347/1956) tarkoitettussa ensimmäisessä kuntaryhmässä 2 021 markkaa ja toisessa kuntaryhmässä 1 934 markkaa;

2) muulla kuin 1 kohdassa tarkoitettulla 18 vuotta täyttäneellä henkilöllä 85 % 1 kohdassa tarkoitettusta perusosasta;

3) vanhempansa luona asuvalla 18 vuotta täyttäneellä henkilöllä 73 % 1 kohdassa tarkoitettusta perusosasta;

4) 10—17-vuotiaalla lapsella 70 % 1 kohdassa tarkoitettusta perusosasta; sekä

5) alle 10-vuotiaalla lapsella 66 % 1 kohdassa tarkoitettusta perusosasta.

Edellä 1 kohdassa tarkoitettu perusosa kuuluu myös vanhemmalle, joka asuu yhdessä 18 vuotta täyttäneen lapsensa kanssa eikä ole avioliitossa tai elä 3 §:n 1 momentin mukaisissa avioliitonomaisissa olosuhteissa.

10 §

Aktivoiva toiminta

Sosiaaliviranomainen ja toimeentulotukea saava henkilö voivat sopia toimeentulotukea saavan henkilön osallistumisesta kuntoutukseen, aktivoivaan toimintaan tai työhön toimeentulotukea vastaan sekä niiden toimeentulotukiasiakkaiden kohdalla, joilla on kahdeksan viikon työosolovelvoite, mahdollisuudesta yhdistelmätuen käyttöön.

11—28 §
(Kuten HE)

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 1997

Marjaana Koskinen /sd
Esa Lahtela /sd
Raimo Mähönen /sd
Heikki Rinne /sd
Sinikka Hurskainen /sd
Tapio Karjalainen /sd
Helena Vartiainen /sd
Kimmo Kiljunen /sd

Tuija Pohjola /sd
Mikko Immonen /vas
Kalevi Olin /sd
Pirkko Peltomo /sd
Jukka Gustafsson /sd
Veijo Puhjo /va-r
Jorma Kukkonen /sd
Kari Rajamäki /sd

Eila Rimmi /vas
Riitta Prusti /sd
Mikko Kuoppa /va-r
Pia Viitanen /sd
Janne Viitamies /sd
Esko-Juhani Tennilä /va-r
Pertti Virtanen /evir
Jukka Roos /sd

Marja-Leena Viljamaa /sd
Säde Tahvanainen /sd
Anne Huotari /vas
Mikko Elo /sd
Arja Ojala /sd
Matti Vähänäkki /sd
Juhani Alaranta /kesk
Reijo Kallio /sd
Iivo Polvi /vas
Marjatta Vehkaoja /sd

Pentti Tiusanen /vas
Erkki Partanen /sd
Klaus Hellberg /sd
Tarja Filatov /sd
Reijo Laitinen /sd
Päivi Räsänen /skl
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Jorma Vokkolainen /vas
Reijo Lindroos /sd
Tuula Haatainen /sd

Raimo Holopainen /sd
Erkki Pulliainen /vihr
Matti Saarinen /sd
Risto Kuisma /nuors
Valto Koski /sd
Maija-Liisa Veteläinen /kesk
Mats Nyby /sd
Kari Uotila /vas
Hannu Takkula /kesk
Jaakko Laakso /vas

